

## **ӨГӨГДЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА**

### **1.Хуулийн төслийн ерөнхий агуулга, зохицуулах харилцаа, хуулийн төсөлд тусгасан зарчмын шинжтэй зохицуулалтын талаар**

Хуулийн төслөөр өгөгдөл үүсгэх, цуглуулах, ангилах, боловсруулах, ашиглах, солилцох, дамжуулах, хадгалах, нөөцлөх, устгахтай холбоотой харилцааг зохицуулах, өгөгдлийн засаглалын нэгдсэн тогтолцоог бүрдүүлэх, өгөгдлийн чанар, аюулгүй байдал, хүртээмж, халдашгүй байдлыг хангах харилцааг зохицуулж, дижитал эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих эрх зүйн үндсийг бүрдүүлэх нөхцөлийг тогтоосон.

Хуулийн төсөлд өгөгдлийн харилцаанд оролцогчдын эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлж, өгөгдлийн чанар, аюулгүй байдал, хүртээмж, харилцан ажиллагаа, нууцлал, халдашгүй байдлыг хангах суурь зарчмуудыг тусгасан. Мөн өгөгдлийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, өгөгдөлд суурилсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, инновацыг хөгжүүлэх, Монгол Улсыг бүс нутгийн дата төв болгон хөгжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэхэд чиглэсэн зохицуулалтыг тусгасан болно.

Хуулийн төслийн онцлог нь өгөгдлийн амьдралын мөчлөг (өгөгдөл үүсгэх, цуглуулах, ангилах, боловсруулах, ашиглах, солилцох, дамжуулах, хадгалах, нөөцлөх, устгах)-ийг бүхэлд нь хамарсан зохицуулалтыг анх удаа хуульчлан тогтоож байгаад оршино. Түүнчлэн өгөгдлийн сангийн нэгдсэн ангилал, код, өгөгдлийн чанарын удирдлага, өгөгдөл солилцооны нэгдсэн тогтолцоо, өгөгдлийн дэд бүтэц, дата төвийн үйл ажиллагаа, өгөгдлийн туршилтын орчин (сэндбокс)-ыг зохицуулах эрх зүйн үндсийг бүрдүүлж байгаа нь өгөгдлийн засаглалын цогц тогтолцоог бий болгоход чиглэж байна.

Өгөгдлийн засаглалын тогтолцоог бүрдүүлэх хүрээнд өгөгдлийн харилцаанд оролцогчийг тодорхойлж, тэдгээрийн эрх, үүргийг тодорхойлох, төрийн байгууллагуудын өгөгдөл солилцооны нэгдсэн архитектур, стандартыг тогтоох, өгөгдлийн чанарын удирдлагыг хэрэгжүүлэх, өгөгдлийн нэгдсэн бүртгэл, каталогийг бүрдүүлэх эрх зүйн зохицуулалтыг тусгасан.

Хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлд заасны дагуу анхдагч хуулийн төсөл хэлбэрээр боловсруулсан бөгөөд дараах зохицуулалтыг тусгасан. Үүнд:

1/нийтлэг үндэслэл, хуулийн зорилт, өгөгдлийн тухай хууль тогтоомж, үйлчлэх хүрээ, нэр томьёоны тодорхойлолт, өгөгдлийн харилцаанд баримтлах зарчмын тухай;

2/өгөгдлийн дэд бүтцийг тодорхойлж, төрийн их өгөгдөл, өгөгдлийн санг мэдээллийн сангийн нэгдсэн ангилал, кодын дагуу үүсгэх, сангаас ашиглах зориулалтаас нь шалтгаалж өгөгдлийг ангилж, хүртээмжтэй ашиглуулах нөхцөлийг бүрдүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг;

3/өгөгдлийн амьдралын мөчлөг буюу өгөгдөл үүсгэх, цуглуулах, ангилах, боловсруулах, ашиглах, солилцох, дамжуулах, хадгалах, нөөцлөх, устгахтай холбоотой зохицуулалтыг;

4/өгөгдлийг туршилтын орчинд ашиглах зохицуулалтыг бий болгох, Монгол Улсад дотоодын болон гадаадын дата төв (ногоон дата төв), үндэстэн дамнасан олон улсын дата төвийн үйл ажиллагааг эрхлэх, уг үйл ажиллагааг Монгол Улсын чөлөөт бүсэд эрхлэхтэй холбоотой эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, тэдгээрт хадгалж буй өгөгдлийн халдашгүй байдлыг хангахтай холбоотой тусгай дэглэм бүхий харилцааг;

5/өгөгдлийн харилцаанд оролцогч, тэдгээрийн бүрэн эрх, чиг үүргийг тодорхойлж, өгөгдлийн засаглалын тогтолцоог бэхжүүлэхтэй холбоотой зохицуулалтыг;

6/өгөгдлийн чанар, аюулгүй байдлыг хангах замаар өгөгдлийн үнэ цэнийг нэмэгдүүлэх, өгөгдөл солилцох үйл ажиллагаанд гарсан маргааныг урьдчилан шийдвэрлэх, өгөгдлийн харилцаанд хориглох зохицуулалт, өгөгдлийн тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлага, хууль хүчин төгөлдөр болох хугацааны талаар.

## **2.Тухайн харилцааг урьд нь хууль, эрх зүйн бусад актаар зохицуулж ирсэн байдал**

Монгол Улсын Их Хурлаас 2021 онд цахим хөгжлийг дэмжих багц хуулиудыг баталсан нь өгөгдлийн талаарх суурь эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн чухал алхам болсон бөгөөд өгөгдөл үүсгэх, цуглуулах, боловсруулах, ашиглах, солилцох болон түүний аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой харилцааг салбарын дараах хуулиудаар хэсэгчлэн зохицуулж ирсэн. Үүнд:

- Монгол Улсын Үндсэн хуулиар: Иргэний хувийн ба гэр бүл, захидал харилцааны нууцыг хамгаалах буюу иргэний халдашгүй, чөлөөтэй байх эрхийг;
- Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулиар: Хүний хувийн мэдээллийг цуглуулах, боловсруулах, ашиглах, хамгаалах үндсэн зарчим болон мэдээлэл цуглуулах, ашиглах үндэслэл, мэдээллийн эзэн, мэдээлэл хариуцагчийн эрх, үүргийг;
- Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулиар: Нийтийн мэдээллийн ангилал, мэдээлэл хариуцагчийн хүлээх үүрэг, нийтийн мэдээллийн дэд бүтэц ашиглан өгөгдлийг давхардалгүйгээр үүсгэх, цуглуулах, боловсруулах, солилцох, хамгаалах болон нээлттэй өгөгдөл бий болгох харилцааг;
- Кибер аюулгүй байдлын тухай болон Цахим гарын үсгийн тухай хуулиар: Цахим орчин дахь мэдээллийн бүрэн бүтэн, нууцлагдсан байдал, мэдээлэл солилцооны аюулгүй байдал, цахим итгэлцлийг бий болгох асуудлыг;
- Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль, Байгууллагын нууцын тухай хуулиар: Хаалттай мэдээллийн ангилал, түүнийг хамгаалах, ашиглах тусгай зохицуулалтыг;
- Статистикийн тухай хуулиар: Албан ёсны статистикийн мэдээлэл, өгөгдлийг цуглуулах, боловсруулах, ашиглах үйл ажиллагааг;

- Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хуулиар: Төрийн мэдээллийг урт хугацаанд хадгалах, архивлах, дахин ашиглах журмыг тус тус зохицуулж байна.

Гэвч дээрх хуулиуд нь өгөгдөл, мэдээллийг хамгаалах, ил тод болгох, эсхүл салбарын хэрэгцээнд ашиглахад чиглэсэн зохицуулалтууд бөгөөд өгөгдлийг анхны зорилгоос нь өөрөөр ашиглах буюу дахин ашиглах (data re-use) эрх зүйн зохицуулалт бүрдээгүйгээс гадна практик хэрэгжилтийн түвшинд өгөгдлийг байгууллага, салбар, мэдээллийн систем хооронд солилцох, нэгтгэх, чанаржуулах, дахин ашиглах, өгөгдлийн бүтээгдэхүүн болгох, эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, өгөгдлийн дэд бүтцэд хөрөнгө оруулалт татах харилцааг бүрэн хамарч чадаагүй байна. Тухайлбал:

1. Өгөгдөл, мэдээллийн өмчлөл, ашиглалтын эрх тодорхойгүй буюу өгөгдлийн ангилал, өмчлөл, эзэмшил болон ашиглах эрхийг нэгдсэн байдлаар хуульчлан тодорхойлоогүй;
2. Өгөгдөл, мэдээллийг хуваалцах, дахин ашиглах, арилжаалах, зуучлахтай холбоотой зах зээлийн харилцаа зохицуулагдаагүй;
3. Төр, хувийн хэвшил, иргэн хооронд хооронд өгөгдөл солилцох, хамтран ашиглах, өгөгдлийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах эрх зүйн зохицуулалт дутмаг;
4. Өгөгдлийн засаглал, хариуцлагын тогтолцоо, стандарт, мэдээллийн системүүдийн харилцан ажиллагааны нэгдсэн архитектур хангалтгүй;
5. Инновац, хиймэл оюуныг хөгжүүлэхэд шаардлагатай их өгөгдөл (Big Data) болон боловсруулсан өгөгдөл хангалтгүй байна.

Иймд өгөгдөл, мэдээллийг хуваалцах, ашиглах, дахин ашиглах эрх зүйн үндсийг тогтоож, өгөгдлийн аюулгүй байдал, чанар, хүртээмжийг хангах, өгөгдөлд суурилсан инноваци, үйлдвэрлэлийг дэмжих асуудлыг цогцоор нь шийдвэрлэсэн Өгөгдлийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах практик шаардлага үүсээд байна.

### **3.Хуулийн төслийг боловсруулахтай холбогдуулан хууль санаачлагчаас авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ**

Хуулийн төсөл боловсруулах хүрээнд төрийн байгууллага, хувийн хэвшил, мэргэжлийн холбоодын төлөөлөлтийг оролцуулан Өгөгдлийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах Ажлын хэсгийг Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны сайдын 2026 оны А/63 дугаар тушаалаар байгуулан ажиллаж байна.

Түүнчлэн, Монгол Улсын Засгийн газрын 2026 оны 05 дугаар сарын 13-ны өдрийн 18 дугаар хуралдааны тэмдэглэлээр “өгөгдлийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, дахин ашиглах талаар эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, Монгол Улсад эрчим хүчний хэмнэлттэй “Ногоон дата төв” байгуулах бэлтгэл ажлыг хангах талаар” үүрэг болгосны дагуу төрийн цахим мэдээллийн нэгдсэн санг зөвхөн өгөгдөл цуглуулах, хадгалах зориулалтаар бус, харин эдийн засаг, инновац, эрдэм шинжилгээ, төрийн үйлчилгээ болон хувийн хэвшлийн бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлтэд аюулгүй, чанартай, үр ашигтайгаар ашиглуулах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх хүрээнд Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3-т заасны дагуу

Өгөгдлийн тухай хуулийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандах судалгаа хийж, өгөгдлийн харилцаатай холбоотой эрх зүйн байдлын өнөөгийн бодит нөхцөл байдал, үүссэн хүндрэл, түүнийг бие даасан хуулиар зохицуулах хэрэгцээ шаардлага болон хүний эрх, эдийн засаг, байгаль орчинд үзүүлэх нөлөө, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийсэн.

Мөн Европын Холбоо, Бүгд Найрамдах Эстони Улс, Бүгд Найрамдах Солонгос Улс, Бүгд Найрамдах Сингапур Улсын өгөгдлийн засаглал, өгөгдлийн ангилал, хил дамнасан өгөгдлийн бодлого, институцийн тогтолцооны харьцуулсан судалгааг хийж гүйцэтгэсэн.

Дэлхийн хэмжээнд өгөгдлийн хурдацтай өсөлт болон технологийн дэвшил нь өгөгдлийн төвүүдийн дэд бүтцийг өргөжүүлэх, их өгөгдлийн зах зээлийг эрчимтэй хөгжүүлэхэд голлох үүрэг гүйцэтгэж байна. Тодруулбал, өгөгдлийн урсгалын хэмжээ 2024 онд 149 зеттабайт байсан бол 2028 онд 394 зеттабайт болж өсөх төлөвтэй байгаа нь өгөгдөл хадгалах, боловсруулах эрэлт хэрэгцээг нэмэгдүүлж, одоогоор үйл ажиллагаа явуулж буй 11,000 гаруй өгөгдлийн төвийг улам өргөжүүлэхэд хүргэж байна. Энэхүү өсөлтөд хиймэл оюуны хөгжил чухал нөлөө үзүүлж байгаа бөгөөд ирэх 5-10 жилийн хугацаанд үүлэн технологид суурилсан өгөгдлийн төвүүдийн хүчин чадлыг 200 гигаваттаас давуулахад түлхэц болно.

Дэлхийн их өгөгдлийн зах зээл 2023 онд 327.26 тэрбум ам.доллараар үнэлэгдсэн ба 2024-2030 оны хооронд жилд дунджаар 14.9 хувиар өсөхөөр тооцоолол гарсан нь өгөгдлийн хэрэглээ, хиймэл оюуны дэвшил, зах зээлийн тэлэлт хоорондоо нягт уялдаатайгаар өгөгдлийн дэд бүтцийн хөгжлийг шинэ шатанд гаргаж байна.

Өгөгдлийн бодлого, зохицуулалтын хүрээнд тулгамдаж буй асуудлыг тодорхойлох зорилгоор Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яамнаас 2026 онд төрийн болон хувийн хэвшлийн 75 байгууллагаас судалгаа авч, дүн шинжилгээ хийсэн. Уг судалгаагаар өгөгдөл солилцох, хуваалцах, ашиглах, дахин ашиглах зохицуулалт дутмаг, төрийн байгууллагууд ижил төрлийн мэдээллийг давхардуулан цуглуулдаг, өгөгдлийг шинэчлэх давтамж зөрүүтэй, өгөгдлийн чанар, стандартыг баталгаажуулах тогтолцоо байхгүй, өгөгдөл солилцооны дэд бүтцийн харилцан уялдаа сул, өгөгдлийн аюулгүй байдал хангагдсан эсэх талаарх иргэн, байгууллагын итгэл сул гэсэн дүгнэлт гарсан.

Мөн Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд хүн, хуулийн этгээдийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг зөрчихгүйгээр, тэдгээрийн эрэлт, хэрэгцээг харгалзан эдийн засаг, бизнесийг дэмжих, судалгаа, шинжилгээний ажлыг хөгжүүлэх, мэдээллийн ил тод байдал, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор нээлттэй, хязгаарлалттай болон хаалттай мэдээллийн хүн, хуулийн этгээд, төрийн болон албаны нууцад хамаарах мэдээллийг тодорхойлох боломжгүй болгон нээлттэй өгөгдөл болгож ашиглах талаар зохицуулсан хэдий ч хаалттай, хязгаарлалттай мэдээллийг тодорхой нөхцөл, эрх, зөвшөөрлийн хүрээнд дахин ашиглах эрх зүйн зохицуулалтгүй байна. Энэ нь төр, хувийн хэвшил, судалгаа шинжилгээний байгууллагуудын хооронд өгөгдөлд

суурилсан хамтын ажиллагаа хөгжихгүй, өгөгдлийг давхардуулан үүсгэх, цуглуулах, инновац болон өгөгдөлд суурилсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, хиймэл оюуны хөгжүүлэлт удаашрах, төрийн үйлчилгээний үр ашиг буурах зэрэг хүндрэл үүсгэж байна.

Олон улсын байгууллагуудаас өгөгдлийг орчин үеийн эдийн засаг, инновац, төрийн удирдлага, судалгаа хөгжүүлэлт, санхүү зэрэг олон салбарт үнэ цэн бий болгох “стратегийн нөөц” гэж үзэж, өгөгдлийн засаглалыг өгөгдөл үүсэхээс устгах хүртэл өгөгдлийн амьдралын мөчлөгийн дагуу удирдах шаардлагатайг онцолж байна.

#### **4.Хуулийн төслийг олон нийтээр хэлэлцүүлсэн дүн**

Хуулийн төслийн хэлэлцүүлгийг 2026 оны 6 дугаар сарын 09-23-ны хооронд яам, агенлаг, хороодууд, мэдээллийн технологийн үйлдвэрлэл эрхлэгчид, үүрэн холбооны үйлчилгээ эрхлэгчид, дата төвийн үйл ажиллагаа эрхлэгчид, финтекийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагууд, арилжааны банкууд, шинжлэх ухааны академи, их дээд сургууль, эрдэм шинжилгээ, судалгааны байгууллагуудын төлөөллийг оролцуулан зохион байгуулахаар төлөвлөсөн.

#### **5.Гадаад орны туршлага, бусад судалгаа, шинжилгээний тайлангийн дүгнэлт**

Тандан судалгааны хүрээнд Европын Холбооны улс, Бүгд Найрамдах Эстони улс, Бүгд Найрамдах Солонгос Улс, Бүгд Найрамдах Сингапур зэрэг улсуудын өгөгдлийн засаглалын өнөөгийн нөхцөл байдал, SWOT шинжилгээ болон өгөгдлийн бодлогод туссан үр дүн, үзүүлэлтийг жишээ болгон судалсан.

Европын Холбоо, Эстони, БНСУ, Сингапур улсуудын туршлагаас харахад өгөгдлийг үндэсний хөгжлийн стратегийн нөөц гэж үзэж, түүнийг удирдах институцийн тогтолцоо, өгөгдлийн дэд бүтэц, өгөгдөл солилцооны платформ, хүний нөөцийн чадавх, иргэдийн итгэлцлийг цогцоор нь бүрдүүлсэн эсэхээс шууд хамаарч байна. Судалгаанд хамрагдсан улс орнуудын нийтлэг шинж нь өгөгдлийг хамгаалах болон өгөгдлийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах гэсэн хоёр зорилтыг зэрэг хангах бодлого хэрэгжүүлж байгаа явдал юм. Европын Холбооны GDPR, Өгөгдлийн засаглалын тухай хууль, Өгөгдлийн хууль зэрэг эрх зүйн зохицуулалтаар иргэдийн эрхийг хамгаалахыг нэн тэргүүнд тавьсан бол БНСУ, Сингапур нь инновац болон өгөгдлийн ашиглалтыг дэмжих уян хатан зохицуулалтыг түлхүү хөгжүүлсэн байна. Харин Эстони улс өгөгдлийг төрийн үйлчилгээний үндсэн дэд бүтэц болгон ашиглаж, төрийн байгууллагуудын мэдээллийн нэгдмэл солилцооны тогтолцоог бүрдүүлсэн нь онцлог байна.

Дээрх улс орнуудын туршлагаас харахад дараах хүчин зүйлсийн нөлөөгөөр өгөгдлийн засаглалыг амжилттай хөгжүүлж байна:

1.Өгөгдлийн бодлого, зохицуулалтын байгууллага-Өгөгдлийн бодлого, стандарт, хамгаалалт, хяналтыг нэгдсэн байдлаар удирдан чиглүүлдэг бие даасан байгууллагатай байна.

2.Өгөгдөл солилцооны үндэсний платформ, архитектур-Эстонийн X-Road, БНСУ-ын нэгдсэн платформ, Сингапур улсын Засгийн газрын нэгдсэн өгөгдлийн

архитектур зэрэг нь төрийн өгөгдлийн давхардлыг бууруулж, өгөгдлийн ашиглалтыг нэмэгдүүлж байна.

3.Өгөгдлийн ангилал, хамгаалалтын шаталсан тогтолцоо-Нээлттэй, хязгаарлагдмал, хаалттай, эмзэг мэдээллийг ялган зохицуулснаар өгөгдлийн ил тод болон аюулгүй байдлын тэнцвэр хангагдаж байна.

4.Хил дамнасан өгөгдлийн урсгалыг дэмжих бодлого-Өгөгдлийг дотооддоо хадгалах хатуу шаардлагаас илүү хамгаалалтын үр дүнд суурилсан хандлагыг түлхүү ашиглаж байна.

5.Өгөгдлийн соёл ба хүний нөөцийн хөгжил-Төрийн албан хаагч, иргэд, хувийн хэвшлийн байгууллагуудын өгөгдлийн талаарх мэдлэг, мэдээллийг тасралтгүй хөгжүүлж байна.

SWOT шинжилгээний үр дүнг нэгтгэн үзвэл дээрх улс орнуудын гол давуу тал нь өгөгдлийн талаарх эрх зүйн орчин бүрдсэн, төрийн манлайлал сайн, харилцаа холбооны дэд бүтэц хөгжсөн, өгөгдөлд суурилан шийдвэр гаргалт сайжирсан байгаа бол нь кибер аюулгүй байдал, хувийн мэдээллийн хамгаалалт, өгөгдлийн чанар, олон байгууллагын уялдаа холбоог хангах асуудал нийтлэг сорилт болж байна. Харин хиймэл оюун, өгөгдлийн эдийн засгийн өсөлт, хил дамнасан өгөгдлийн урсгал нь томоохон боломжийг бий болгож байгаа хэдий ч геополитик, кибер аюул, технологийн хараат байдал нь эрсдэлтэй хэвээр байна.

Европын Холбоо, Эстони, БНСУ, Сингапур улсуудын дата төвийн хөгжлийн бодлого, урамшууллын тогтолцоог харьцуулан үзэхэд дата төвийн хөрөнгө оруулалтыг татах, дижитал эдийн засгийг хөгжүүлэхэд зөвхөн татварын хөнгөлөлтөөс илүүтэйгээр зохицуулалтын тогтвортой орчин, найдвартай дэд бүтэц, хүний нөөцийн чадавх, инновацыг дэмжсэн бодлогын цогц арга хэмжээ чухал болох нь харагдаж байна.

Судалгаанд хамрагдсан улс орнуудын нийтлэг онцлог нь өгөгдлийн чөлөөт урсгал, хөрөнгө оруулалтад ээлтэй зохицуулалт, найдвартай эрчим хүч, харилцаа холбооны дэд бүтэц, чадварлаг хүний нөөц, инновацын туршилтын орчин (сэндбокс), төр-хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд чиглэсэн бодлогыг уялдуулан хэрэгжүүлж байгаа явдал юм. Харин улс орнууд өөрсдийн онцлогт тулгуурлан ялгаатай хөшүүргүүдийг ашиглаж байна. Тухайлбал, Европын Холбоо нэгдсэн зах зээл, өгөгдлийн чөлөөт урсгалын эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн бол Эстони улс төрийн цахим үйлчилгээ, бизнес эрхлэх таатай орчноороо өрсөлдөж байна. БНСУ татварын болон бүсчилсэн урамшууллын бодлогыг идэвхтэй ашиглаж байгаа бол Сингапур улс чанарт суурилсан, тогтвортой хөгжлийг эрхэмлэсэн зохицуулалтын загварыг хэрэгжүүлж байна.

Мөн дата төвийн хөгжил нь дангаараа нийтийн мэдээллийн дэд бүтцийн асуудал бус, харин хиймэл оюун, үүлэн тооцоолол, их өгөгдөл, дижитал үйлчилгээний экосистемийн суурь нөхцөл болохыг эдгээр улсын туршлага харуулж байна. Иймд дата төвийн эрэлт хэрэгцээ нь бодлогын зорилтот салбаруудын хөгжлөөс шууд хамааралтай бөгөөд өгөгдөлд суурилсан эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих бодлого давхар хэрэгжих шаардлагатай юм. Дата

төвийн өрсөлдөх чадвар нь татварын бодлогоос гадна урт хугацааны бодлогын тогтвортой байдал, эрчим хүчний хүртээмж, өгөгдлийн засаглалын чанар, хөрөнгө оруулагчдад итгэл төрүүлэх зохицуулалтын орчноор тодорхойлогдож байгаа бөгөөд Монгол Улс эдгээр хүчин зүйлсийг цогцоор нь хөгжүүлснээр бүс нутгийн хэмжээнд дата төвийн шинэ төв болох боломжтой байна.

--- oOo ---